

„Fabrykacja męczenników”

nadłaził TADEUSZ WIENIAWA-DŁUGOSZOWSKI

Od początku świata wiadomo, że nie w przyrodzie (naturze) nie ginie i że gwałtem oddział i że to, co umiera, staje się przedmiotem żalu tego, co pozostało przy życiu.

Jestli przyjrzyć się historii społeczeństw i przebiegowi walk, jakie je nurtowały — stwierdzamy musimy, że ogromnie często śmierć, czy męczeństwo jednostek albo grup, głoszących hasła, które uznane były przez współczesnych za herezję lub rewolucję stwarzały wokół umęczonych postaci otęcza (aureole) uznania i czci podniesionej z czasem do kultu. Stąd m. in. wzięły początek słowa Goethego, że: „co ma ożywić w pieśni — musi umrzeć w rzeczywistości”. I stąd też niezawodnie brał pewność siebie Słowacki, przepowiadając sobie „za grobem zwycięstwo”, którego za życia nie mógł się doczekać dla swej poezji, pełnej wyzwań, rzucanych duchowi czasu, kiedy to pańszczyzna obowiązywała w Polsce nie tylko po folwarkach służebnych.

Czy Chrystus, gdyby nie zawiódł na męczenników krzyżu, doczekałby się takich triumfów, jakie święci dzięki poświęceniu i ofierze ponieśli? Czy Giordano Bruno nie umocnił swej teorii heliocentrycznej (naówczas hipotezy), płonąc na stosie fanatyzmu średniowiecznego?

Albo u nas: czy książę Józef byłby taki bohaterem piękny (nie na Placu Saskim, gdzie, jak orzekli znawcy, „wisi się do boju bez poręki”) — gdyby nie utonął w Elsterze. Albo czy Traugott czerstwy byłby dziś takim autorytetem, gdyby nie zginął na szubienicy warszawskiej? Albo robotnik Okrzeja, który śmiercią na stołach ciałem zdobył sobie miejsce w sercach i na ścianach mieszkał miliona polskich robotników.

Męczenników idei można podzielić na potrzebnych i niepotrzebnych. Potrzebni to ci, którzy śmiercią swoją torowali drogę nowemu życiu. Niepotrzebni zaś — to te ofiary losu, którym mekka fizyczna i zgon — są aktem nieporozumienia, co nie stwarza nowych wartości, zdolnych do zapłodnienia twórczej myśli ludzkiej (zwierzęta także myślą). Dodaj należy, że kwalifikowanie męczenników do tej czy innej kategorii — jest rzeczą pożyteczną, ale nie ulega wątpliwości, że niemożliwe jest taka pewna średnia, która przy ocenie wartości danej męczennictwa obowiązuje normalnych ludzi, stojących nawet na przeciwnych biegunach ideowych.

Komu np. potrzebne było męczeństwo prałata Butkiewicza, zaprowadzonego przez bolszewików w Moskwę? Komu miało przynieść pożytek? Może komunizmowi? Bynajmniej. Wprost przeciwnie: dało o jeden akt więcej w ręce obzołu, do którego zamordowany należał... Śmierć jest męką. Bardziej męką, niż życie.

Albo komu było potrzebne jednoroczne męczeństwo arcybiskupa Cieplaka? Państwu rosyjskiemu? Partii komunistycznej? Wypadałoby, że tak. A tymczasem wyniki męczeństwa dla triumfu męczennika. Gdyby nie bolszewicy — arcybiskup Cieplak nieczym byłby się może nie różnił od wielu innych arcybiskupów. Dziękaj zaś „Czerwczakom” wyrósł na bohatera.

Kiedy prezydent Wojciechowski miał do podpisania wyrok śmierci dla zabójcy Narutowicza, złożył na nim charakterystyczny napis: „ani w aktach, ani w sumieniu nie znalazłem usprawiedliwienia” — i zatwierdziwszy w ten sposób orzeczenie sądu, nie domyślił się, że przysporzy kufuszkę całej Polsce i jeszcze świętę. (Ciąg dalszy na stronie 8-9)

ANGLJA PODZIEWA SIĘ OŻYWIENIA HANDLU

Po zawarciu traktatów z ośmioma państwami — Pragnie zawrzeć traktat handlowy z Polską i Litwą

LONDYN, 13 czerwca. — Rząd premiera Macdonalda czyni usił. nie zabiegi dla ożywienia ruchu handlowego pomiędzy Anglią i resztą państw europejskich. W tym celu zawarł traktaty handlowe z ośmioma państwami, a zabiega o zawarcie traktatu handlowego z Polską i Litwą. Rukowania angielsko-rosyjskie należą z niecierpieniem spowodowane niemiernie trudnymi warunkami pracy w Moskwie, czego dowodem m. in. niedługo próby nawigacji rakowej o zawarcie traktatu handlowego.

USTĄPIENIE POSŁA POLSKIEGO W MOSKWIE

WARSZAWA, 13 czerwca. — Posł w Moskwie p. Darowski zamierza w dniach najbliższych zgłosić podanie o dymisję. Reagując na Darowskiego tłumaczy się niecierpieniem spowodowane niemiernie trudnymi warunkami pracy w Moskwie, czego dowodem m. in. niedługo próby nawigacji rakowej o zawarcie traktatu handlowego.

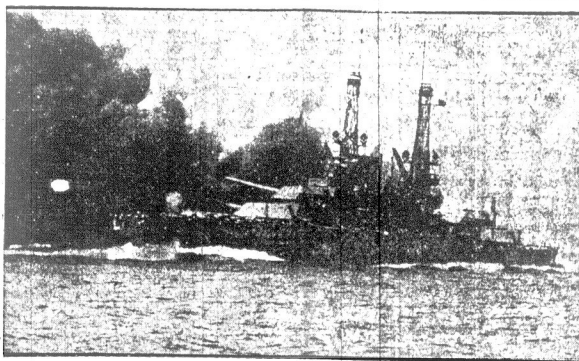
KONTRABANDA BRONI DO NIEMIEC

GAWDA, 13 czerwca. — Połączenie w niemieckiej w Rosji na granicy belgijsko-holandzkiej przytapała ładunek broni wyrzutu amerykańskiego przeznaczony dla Niemiec. Ładunek był oznaczony jako broń myśliwiska. Po otwarciu okazało się, że w pakach znajdowały się karabiny maszynowe wraz z 10.000 nabojami.

JUTRO! JUTRO! JUTRO! „DYKTATURA GRABSKIEGO”

Bardzo ciekawa korespondencja z Warszawy TADEUSZA WIENIAWA-DŁUGOSZOWSKIEGO
Zamówcie DZISIAJ jutrzejszy numer „NOWEGO ŚWIATA” w Waszego stanziażarza

Gaston Doumergue prezydentem Francji

OKRĘT WOJENNY MISSISSIPPI, NA KTÓRYM-SKUTKIEM EKSPLOZJI ZOSTAŁO ZABITYCH 40 MARYNARZY, A 20 CIEŻEJ I LŻEJ RANIONYCH

SAN PEDRO, Cal., 13 czerw. Trzech oficerów i 45 marynarzy zostało zabitych, a 20 ciężko rannych skutkiem eksplozji pocisku w wieży artyleryjskiej na okręcie wojennym Mississippi podczas strzelania do tarczy na wodach kalifornijskich w pobliżu portu San Pedro. Właściwie było dwa wybuchy: pierwszy eksplozja 1.800 funtów prochu na morzu a drugi eksplozja 14-calowego naboju. — Drugi wybuch wydarzył się w chwili, gdy okręt po pierwszym wybuchu powrócił do portu San Pedro. Zaledwie okręt zarzucił kotwicę w porcie i obok niego stał okręt szpitalny nastąpił wybuch pocisku artyleryjskiego, który na szczęście nie spowodował żadnej szkody. Kula wyrzucona z eksplozującego pocisku, padła zaledwie w oddalonym kilku stóp od wyjeżdżającego w tej chwili z portu San Pedro do San Francisco okrętu Yale. Zawsze zawczasu na pomoc okręt szpitalny zabrał ciężko i ciężko rannych. Władze wojskowe wdrożyły śledztwo dla ustalenia przyczyn katastrofy.

Nowe przygotowania do odbudowania carskiej Rosji

Wielki książę Mikołajewicz uzyskuje błogosławieństwo matki zmarłego cara — Monarchiści przygotowują nowe armie do najazdu na bolszewików

BERLIN, 13 czerwca. — Monarchiści rosyjscy rozprzestrzeni po całym świecie przygotowują się ponownie do odbudowy dawnej carskiej Rosji. Wielki książę Mikołaj Mikołajewicz, otrzymał naczelne dowództwo przyszłych przeciwbolszewickich armii, potwierdzone błogosławieństwem matki zamordowanego cara Mikołaja. Poszczególne generały carscy wciąż niedobitki dawnych przeciwbolszewickich armii, obwołując w Bułgarii, Serbii i w Chinach.

General Wrangel posiada kilkanaście tysięcy wyćwiczonych żołnierzy, gotowych do wyruszenia na kadej chwili w kierunku granic Rosji. Reakcjoniści rosyjscy są przekonani, że niedługo jest czas, gdy chłopcy rosyjscy pierwsi podniosą bunt przeciw rządowi bolszewickiemu i wezwą wojska monarchistyczne do walki na śmierć i życie przeciw tyranom bolszewickim.

Herriot grozi odmową przyjęcia misji utworzenia rządu

Polityczny kryzys francuski zaostrza się coraz bardziej

WERSAL, 13 czerwca. — Francja przeżywa nadzwyczajny kryzys polityczny i państwowy. Z ustąpieniem premiera, Milleranda na skutek zgłoszenia wniosku parlamentu i senatu dzisiaj odbywają się wybory nowego prezydenta. Władzę stronnictw lewicowych w parlamencie i senacie na specjalnym zebraniu zwołanym przez komisję konstytucyjną, po podzieleniu się w poglądach co do osoby kandydata. Wprawdzie większość stronnictw lewicowych nominowała Painlevégo na u-

razę rep. republiki, mniejszość lewicowych stronnictw opowiedziało się za nominacją przewodniczącego senatu Doumergue, którego wybór postanowili poprzeć większość lewicowa, mimo, że jest protestantem.

Przywołano stronnictwo radykal. Henry Herriot i oczekiwany od dłuższego czasu premier, pragnąc poprzeć podjętą swych zwolenników na wybór nowego prezydenta, udał się do Doumerguego z prośbą, by cofnął swą kandydaturę, na co Doumergue odpowiedział, że o wyborze prezydenta będzie decydował Zgromadzenie Narodowe, a nie przewodniczący stronnictwa radykalnych. Herriot w odpowiedzi na oświadczenie Doumerguego powiedział go, że jako przywódca większości parlamentu nie przyniósł od niego misji utworzenia nowego gabinetu, a każdy rząd utworzony przez kongres, zostanie w tej chwili obalony przez większość stronnictw lewicowych w parlamencie.

Wstrząsająca tragedia gospodni i borknika

BUFFALO, N. Y., 13 czerwca. — Michał Bernacki z Toledo, O., zamieszkały od jakiegoś czasu w domu panu Stachury, nie zdążywszy pozyskać względów swej gospodni i zamieszkał na niej w straszny sposób, podciągając jej gardło sznurkiem nożem kuchennym. Bernacki po dokonaniu zbrodni udał się do poczekalni na podłogę i powoli się Trzej dnie p. Stachury powróciwszy zaszokowany, znalazł matkę w kałuży krwi na podłodze w kuchni.

PROCES KUKLANISTÓW O MORDERSTWO

EBENSBURG, PA., 13 czerwca. — Ława sędziów przyszłych przesłuchiwała 13 kuckanistów oskarżonych o zabójstwo popełnione podczas zaburzeń w dniu 6 kwietnia w miasteczku Lilly, Pa. w okolicy przybrzeżnej odzianki kuckanistów z Johnston, Pa. dla zagroźenia swojej tajnej organizacji wbrew zeznaniom świadków. Sąd powołał 73 świadków. Po długich debatach wszyscy oskarżeni zostali uznani winnymi naruszenia spokoju publicznego i niemiernego zabójstwa w trzecim stopniu.

Sędzia wystrzymał się z wydaniem wyroku do 16 czerwca. Oskarżeni mogą czekać na wyrok do 10 do 15 lat.

Opinia Amerykanina o stanie przemysłu polskiego

BRAK MU KAPITAŁU NA EKSPANZJĘ — PRAGNIE ZDOBYCZ SZEROKIE KREDYT W ST. ZJEDN.

WARSZAWA, 13 czerwca. — Kap. Godfrey L. Garden, który w pierwszych miesiącach po zakończeniu wojny światowej był byłym dużywazą w Polsce, jako przedstawiciel departamentu handlowego rządu St. Zjedn., zwrócił uwagę na trudny charakter specjalnego korespondenta szczególnie dla zbadania stanu przemysłu polskiego. Kap. Garden jako wybitny ekonomista i rzeczoznawca przemysłowy, zajmując się badaniem stanu przemysłu w ogóle, a w szczególności w szczególności.

Przemysł polski ogólnie wzięty, posiada stare łazeczki — brak odpowiednich kapitałów na rozszerzenie się tak, jakże mu się należy ze względu na korzystne położenie Polski, umożliwiające eksport produktów przemysłu polskiego w różnych kierunkach. Przemysłowcy polscy zaczęli wieloletniemu nie nabrali jeszcze śmiałości w swych transakcjach światowych (właśnie z powodu niedostatków „zasobów finansowych”) i dotychczas zabijając zakupno bawelny amerykańskiej przez starych pośredników niemieckich z Brzeska.

OBRANY ZOSTAŁ 515 GŁOSAMI ZGROMADZENIA NARODOWEGO

Wybór nowego prezydenta zwycięstwem stronnictw umiarkowanych

NOWY PREZIDENT NATYCHMIAST WEZWAŁ HERRIOTA NA KONFERENCJĘ

WERSAL (Francja), 13 czerwca. — Gaston Doumergue został wybrany prezydentem republiki francuskiej 515 głosami Zgromadzenia Narodowego, złożonego z izby posłów i senatu.

Prez. Doumergue był przewodniczącym Senatu mimo swych radykalnych przekonań nie należał formalnie do żadnej radykalnej organizacji politycznej. Przeciwnik nowego prezydenta przewodniczący parlamentu Painlevé otrzymał tylko 309 głosów.

Natychmiast po ogłoszeniu wyniku głosowania, nowy prezydent został zaproszony przez premiera Francis Marsala i przystąpił do wykonywania obowiązków swego urzędu.

Pierwszym aktem nowego prezydenta było wezwanie przywódcy większości parlamentu Herriota na konferencję w sprawie utworzenia nowego gabinetu.

LIGA NARODÓW W OBRONIE UCHODZĄCÓW ROSYJSKICH

Południowa Ameryka zgadza się przyjąć sieroty rosyjskie

GENEWA, 13 czerwca. — Alberto N. Guani, przedstawiciel Urugwaju, Ligi Narodów powiedział, iż Ligi Narodów powiadomił (dziś) Radę Ligi, że państwa południowo-amerykańskie, szczególnie Urugwaj powołują z radością uchodźców rosyjskich, jako imigrantów do Ameryki Południowej.

Radę Ligi Narodów postanowili zwrócić się do Międzynarodowego Trybunału Pracy dla załatwienia problemu rosyjskich uchodźców na podłożu niepolitycznym, ale gospodarczym.

Radę Ligi Narodów postanowili także zwrócić się do Międzynarodowego Trybunału Pracy dla załatwienia problemu rosyjskich uchodźców na podłożu niepolitycznym, ale gospodarczym.

Radę Ligi Narodów postanowili także zwrócić się do Międzynarodowego Trybunału Pracy dla załatwienia problemu rosyjskich uchodźców na podłożu niepolitycznym, ale gospodarczym.

PIERWSZA KRAJOWA 5 TYSIĘCY ZŁOTYCH

KRAKÓW, dnia 30 maja — Przed południem w Banku Polskim, przy ul. Wileńskiej w Krakowie skradziono przy okienku kasjerów P. K. O. Jarmule 5.000 złotych polskich, t. j. około 9.000, 000/000 mk. Pieniądze te miał p. J. w kieszeni.

BRAK MU KAPITAŁU NA EKSPANZJĘ — PRAGNIE ZDOBYCZ SZEROKIE KREDYT W ST. ZJEDN.

WARSZAWA, 13 czerwca. — Kap. Godfrey L. Garden, który w pierwszych miesiącach po zakończeniu wojny światowej był byłym dużywazą w Polsce, jako przedstawiciel departamentu handlowego rządu St. Zjedn., zwrócił uwagę na trudny charakter specjalnego korespondenta szczególnie dla zbadania stanu przemysłu polskiego. Kap. Garden jako wybitny ekonomista i rzeczoznawca przemysłowy, zajmując się badaniem stanu przemysłu w ogóle, a w szczególności w szczególności.

Przemysł polski ogólnie wzięty, posiada stare łazeczki — brak odpowiednich kapitałów na rozszerzenie się tak, jakże mu się należy ze względu na korzystne położenie Polski, umożliwiające eksport produktów przemysłu polskiego w różnych kierunkach. Przemysłowcy polscy zaczęli wieloletniemu nie nabrali jeszcze śmiałości w swych transakcjach światowych (właśnie z powodu niedostatków „zasobów finansowych”) i dotychczas zabijając zakupno bawelny amerykańskiej przez starych pośredników niemieckich z Brzeska.

O ŻOŁNIERZU I WODZU

Odczyt na ten temat wygłosił na posiedzeniu Komitetu im. Józefa Piłsudskiego, w poniedziałek, 16go bm, w Domu Narodowym, 19-23 St. Marks Place, w New Yorku, porucznik armii polskiej, pisarz i poeta J. GĄSIOROWSKI

Prelegent niedawno przyjechał z Polski i pragnie podzielić się wiadomościami i wrażeniami z tą częścią polni wojakowskiej, która interesuje się sprawami pierwszej wojny, jak wojsko Rzeczypospolitej.

